

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خصائص الحسينيه

حسين آرام دل

شيخ جعفر شوشتری

ترجمه

علامه محمد حسين شهرستانی

به اهتمام: مهدی مافی نژاد

سرشناسه: شوشتری، جعفر بن حسین، ۱۲۲۰ - ۱۲۳۰ ق.

عنوان قرارداد: الخصائص الحسينیه فارسی

عنوان و پدیدآوران: حسین علیه السلام آرام دل؛ ترجمه خصائص الحسينیه/ جعفر شوشتری؛ ترجمه محمدحسین شهرستانی؛ تدوین بخش فرهنگی و تحقیقاتی موسسه فرهنگی استوار

مشخصات نشر: مشهد: راز توکل، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۳۲۲ ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۹۷-۱۵-۱

یادداشت: فهرستویسی براساس اطلاعات فیبا

موضوع: حسین بن علی(ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق. - فضایل و مناقب

موضوع: احادیث ضمیمه

شناسه افزوده: شهرستانی، محمدحسین، مترجم

شناسه افزوده: بخش فرهنگی و تحقیقاتی موسسه فرهنگی استوار

رده بندی کنگره: BP ۴

نشانه اثر: ۶۰۴۱ خ ۹ ش

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۳

مراکز پخش:

مشهد - جنب باغ نادری - گنجینه کتاب - انتشارات استوار تلفن: ۳-۲۲۳۲۵۶۲

پخش هاتف مشهد: ۲۲۵۵۳۰۰ - ۲۲۲۰۳۴۱ پخش هاتف تهران: ۶۶۴۱۵۴۲۰

انتشارات استوار

نام کتاب: خصائص الحسينیه

نویسنده: شیخ جعفر شوشتری

ترجمه: محمد حسین شهرستانی

به اهتمام: موسسه فرهنگی و انتشارات استوار (زیر نظر مهدی مافی نژاد)

تایپ و صفحه آرایی: زهرا زاده علی

ناشر: راز توکل

لینوگرافی: مشهد اسکنر

چاپ: دقت

صحافی: حافظی و پسران

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۹۷-۱۵-۱

فهرست مطالب

عنوان صفحه

پیشگفتار مترجم ۲۱

پیشگفتار: در ذکر مصائب جانسوز حضرت امام حسین (ع)

در این نفس آخر توشه‌ای بردار! ۲۷

اسباب خوف و رجاء ۲۹

به ایمان خود امیدوار گشتم ۳۰

هنگام ورود به زمین کربلا ۳۱

حسین (ع) در دامان پیغمبر (ص) ۳۳

یاد حسین (ع) رقت قلب می‌آورد ۳۵

زائر آن حضرت، سقایت کوثر نماید ۳۶

مجالس عزاداری حسین (ع) چهارده صفت دارد ۳۷

ترتیب این کتاب و عناوین دوازده گانه ۳۹

عنوان اول ۴۳

در ذکر خصوصیات امام حسین (ع) ۴۳

در عوالم وجود تا انتضاء روز جزا و ۴۳

مقاصد هفتگانه آن ۴۳

عنوان اول: در بیان محال وجود آن سرور از ابتدای وجود تا انتضاء

روز جزا و در آن چند مقصد است ۴۵

مقصد اول: در خلقت نور شریف حضرت پیغمبر (ص) ۴۵

مقصد دوم: خصوصیات حضرت بعد از خلقت تا زمان ولادتش ۴۷

مقصد سوم: در خصوصیت محل آن حضرت بعد از ولادتش ۵۰

مقصد چهارم: خصوصیت محل آن حضرت بعد از شهادت ۵۱

مقصد پنجم: در خصوصیت محلش در عالم برزخ ۵۲

مقصد ششم: در خصوصیت محل آن حضرت در روز محشر ۵۲

مقصد هفتم: در خصوصیت محل آن حضرت در بهشت ۵۳

عنوان دوم: در خصوصیات حمیده و اخلاق پسندیده امام حسین (علیه السلام)

صفات شجاعت عبادت و رعایت حقوق ۵۷

حیاء از صفات بارز حسین (علیه السلام) ۵۸

رفت قلب حسین (علیه السلام) بر اهل هموم و غموم ۵۹

مدح حسین (علیه السلام) در قرآن و حدیث ۶۱

حضرت امام حسین (علیه السلام) سبب حزن مؤمنین ۶۳

عنوان سوم: در خصوصیات عبادات آن حضرت در روز عاشورا

در خصوصیت صفات و اخلاق و عبادات آن حضرت در روز عاشورا ۶۷

کتاب العبادات البدنیة الواجبة و در آن چند باب است ۶۹

طهارت ظاهری و باطنی آن حضرت در شب عاشورا ۶۹

چهار قسم نماز آن حضرت در روز عاشورا ۶۹

دفن طفل شیر خواره به پنج دلیل ۷۱

زکات بدن و مال در شب روز عاشورا ۷۲

امتیازهای سیزده گانه جهاد امام حسین (علیه السلام) با جهاد در اسلام ۷۲

کتاب العبادات المستحبہ ۷۶

سقایات آن حضرت در روز عاشورا ۷۶

اطعام دادن آن حضرت در شب و روز عاشورا ۷۶

ملاطفت آن حضرت در شب و روز عاشورا ۷۷

دفع دشمن در شب و روز عاشورا ۷۷

تسلی دادن آن حضرت در شب و روز عاشورا ۷۸

عبادت آن حضرت در شب و روز عاشورا ۷۸

تلاوت ذکر و دعا در شب و روز عاشورا ۷۹

کتاب العبادات القلبیة و الصفات الحمیدة ۸۰

یقین، رضا، سخاوت و شجاعت از عبادات قلبی آن حضرت ۸۰

اطمینان قلب و حلم از صفات حمیده آن حضرت ۸۱

حسن خلق، مروّت، غیرت، قناعت و صبر آن حضرت ۸۲

۸۴	گریه حضرت رسول بر حسین علیه السلام
۸۶	گریه بر مصائب اهل بیت از اعظم عبادات است
۸۸	امام حسین علیه السلام جامع صفات متضاد
۹۰	جمع بین دو تکلیف متضاد

عنوان چهارم: در خصوص الطاف الهیه نسبت به آن حضرت و اقسام یازده گانه آن

۹۷	در خصوصیات الطاف الهیه نسبت به آن جناب و آن به چند قسم است
۹۷	قسم اول: در خصوصیت تعبیر از الطاف شریفه
۹۸	قسم دوم: در خصوصیت عطیه خداوند نسبت به آن حضرت
۱۰۲	قسم سوم: در الطاف خاصه به آن حضرت از تکلمات الهی
۱۰۴	قسم چهارم: اعطاء قلب نبی صلی الله علیه و آله به حضرت حسین علیه السلام
۱۰۶	اعطاء روح و فؤاد و عقل حضرت نبی صلی الله علیه و آله به آن حضرت
۱۰۸	سبب تخصیص آن حضرت به این احترامات
۱۰۸	قسم پنجم: اعطاء عرش به امام حسین علیه السلام
۱۱۰	قسم ششم: اعطاء بهشت به آن حضرت
۱۱۰	قسم هفتم: اعطاء از جمیع مخلوقات به آن حضرت
۱۱۴	باب الارض اعطایی به حسین علیه السلام
۱۱۴	باب هوا و فضای اعطایی به حسین علیه السلام
۱۱۵	باب الماء اعطایی به حسین علیه السلام
۱۱۶	محروم ساختن حسین علیه السلام از آب
۱۱۷	نشنگی آن حضرت در چهار عضو تأثیر نموده بود
۱۱۸	باب اشجار: شجره موسی و نخله موسی
۱۲۰	باب الو حوش و القطیور، باب الخیل و الابل
۱۲۱	باب آن چه آن حضرت به آن مخصوص است از اوضاع دنیویه
۱۲۲	قسم هشتم: احترامات خاصه از زمان حمل تا روز قیامت
۱۲۵	خصایص زمین کربلا
۱۲۹	قسم نهم: احترامات خاصه به آن حضرت مقارن با هتک حرمتی که به او شد

۱۳۲	قسم دهم: احترامات خاصه متعال به طعام آن حضرت
۱۳۲	قسم یازدهم: احترامات خاصه متعلق به لباس آن حضرت

عنوان پنجم: در بیان مظهر لطف خاص ربانی نسبت به آن حضرت

۱۳۵	در بیان مظهر لطف خاص ربانی نسبت به آن حضرت
۱۳۶	مقدمه اول، هدف از آفرینش، عبودیت است
۱۳۸	مقدمه دوم: انسان غوطه ور در معاصی است
۱۴۰	امثال نمودن خطایاتی که مخصوص او بود
۱۴۲	خطایات به انسان از طرف پروردگار
۱۴۳	زیارت حسین علیه السلام مراتب عباد مکرمین و ...
۱۴۶	آرزو نمودن شهادت در رکاب آن حضرت
۱۵۰	یکی از وسائل حسینی، گریه برای آن حضرت است
۱۵۱	اجر و مزد عزاداری حسینی

عنوان ششم: در خصوصیات خشوع و مناجات آن حضرت

۱۵۵	در خصوصیات خشوع و مناجات آن حضرت
۱۵۶	مقصد اول: در منشأ باطنی از برای گریه
۱۵۶	نوع اول: گریه به سبب ملحوظ
۱۵۷	قسم اول: به سبب علاقه قلبیه با صاحب مصیبت
۱۵۸	قسم دوم: علاقه شدت اتصال
۱۵۹	قسم سوم: مصاب صاحب حق باشد بر گریه کننده
۱۶۱	قسم چهارم: علاقه بزرگی و جلالت شأن
۱۶۱	قسم پنجم: علاقه محامد صفات
۱۶۴	قسم ششم و هفتم: علاقه تبعیت و جنسیت است
۱۶۵	قسم هشتم: گریه از برای مجموع صفات
۱۶۵	نوع دوم: گریه بدون سبب ملحوظ
۱۶۷	مقصد دوم: در اسباب خارجی که باعث بر گریه است
۱۷۰	دخول ماه محرم سبب حزن و بکاء
۱۷۳	مقصد سوم: در کیفیت رقت و جزع گریه بر آن حضرت

مقصد چهارم: در بیان مجالس برای ذکر مصیبت بر آن حضرت	۱۷۵
محزون شدن لوح و قلم و عرض	۱۷۶
مجلس اول عرفان	۱۷۶
مجلس دوم: در بهشت مرثیه خوان حوریه و	۱۷۷
مجلس سوم: در بهشت مرثیه خوان جبرئیل و	۱۷۷
مجلس چهارم: مجلس حضرت آدم علیه السلام در کربلا	۱۷۸
مجلس پنجم: کشتی نوح علیه السلام موقع رسیدن به محل شهادت	۱۷۸
مجلس ششم: مجمع البحرين و ملاقات موسی با خضر علیه السلام	۱۷۹
مجلس هفتم: بساط سلیمان علیه السلام بود	۱۷۹
مجلس هشتم: شاطی خوزستان بود	۱۷۹
مجلس نهم و دهم: از برای ابراهیم علیه السلام وقت شکستن بت ها و ذبح پسرش	۱۸۰
مجلس یازدهم: از برای ابراهیم علیه السلام در وقت عبورش به کربلا	۱۸۱
مجلس دوازدهم مجلس اسماعیل علیه السلام است	۱۸۱
مجلس سیزدهم: مجلس عیسی بن مریم علیه السلام است در کربلا	۱۸۲
مجلس چهاردهم: در طعور و سینا بود	۱۸۲
مجلس پانزدهم: بیت المقدس بود	۱۸۳
مجلس شانزدهم: مجلس عیسی بن مریم علیه السلام است	۱۸۵
نوع سوم: مجالسی است که به جهت عزای او منعقد شد	۱۸۵
یک سال بعد از ولادت و تعزیت بر آن حضرت	۱۸۷
دو سال بعد از ولادت نوگریه حضرت رسول الله بر آن حضرت	۱۸۸
پیغمبر صلی الله علیه و آله در حال احتضار، حسین علیه السلام را به سینه چسبانید	۱۹۱
امیرالمؤمنین علیه السلام بر لب شط فرات بر حسین علیه السلام گریست	۱۹۲
مرثیه امام حسن علیه السلام در عزای برادرش حسین علیه السلام	۱۹۷
مرثیه خوانی ام سلمه در خارج از مدینه	۱۹۸
مرثیه خوانی حسین علیه السلام در مسجد الحرام	۲۰۱
مجلس عزاداری پیش از ورود به کربلا	۲۰۶
مجلس عزاداری در شب عاشورا و خطبه خواندن آن حضرت	۲۰۸

۲۰۹	آخرین مجلس در سحر شب عاشورا
۲۰۹	نوع چهارم: مرثیه خوانی حضرت رسول بر آن حضرت
۲۱۴	مرثیه خوانی حضرت سجاد علیه السلام در مجلس یزید
۲۱۸	نوع پنجم: مجلس اهل محشر برای آن حضرت
۲۱۸	مقصد پنجم: صحف و کتبی که مشتمل بر مرثیه آن حضرت است
۲۲۰	مقصد ششم: در خواص مجلس گریه بر آن حضرت
۲۲۱	مقصد هفتم: در خواص گریه
۲۲۳	مقصد هشتم: در فضائل گریه
۲۲۴	مقصد نهم: در خواص گریه از حیث اجر و ثواب
۲۲۹	مقصد دهم: در خواص چشمی که گریه بر حسین علیه السلام کند
۲۳۰	مقصد یازدهم: در خواص اشکی که جاری می شود بر امام مظلوم
۲۳۱	مقصد دوازدهم: در خاتمه مقاصد سابقه

عنوان هفتم: در خصوصیات زیارت آن حضرت و ابواب دوازده گانه آن

۲۳۷	باب اول: در خصوصیات زیارت آن حضرت
۲۴۰	ای دو چشم اشک بریز
۲۴۱	در فضائل زائرین آن حضرت
۲۴۴	دعای ملائکه از برای زوار
۲۴۵	ملائکه در تشییع جنازه زوار، حاضر می شوند
۲۴۶	زیارت آن حضرت موجب آمرزش گناهان
۲۴۷	شفاعت زوار در حق دیگران
۲۴۸	زیارت آن حضرت، مساوی با سی حج مقبول
۲۴۹	خداوند، زائرین را نا امید نمی کند
۲۵۰	در فضائل عجیبه زیارت آن حضرت
۲۵۲	باب دوم: در فضائل خاصه زیارت آن حضرت
۲۵۳	کجایند زوار حسین بن علی علیه السلام ؟
۲۵۴	کیفیت وارد شدن حضرت زهر علیه السلام به محشر

کیفیت وارد شدن امام حسین علیه السلام به محشر	۲۵۶
باب سوم: صفات خاصه از برای زرار	۲۵۷
باب چهارم: اجرهای مخصوص یرای زوار	۲۵۹
باب پنجم: احکام خاص برای زیارت آن حضرت	۲۶۲
باب ششم: در شروط و آداب شرعیه زیارت	۲۶۳
باب هفتم: در آثاری که مترتب می شود بر ترک زیارت آن حضرت و آن بسیار است ...	۲۶۵
باب هشتم: در زیارات مخصوص به اوقات	۲۶۷
باب نهم: الطاف خداوندی نسبت به زیارت آن حضرت	۲۷۱
باب دهم: در خطابات وارده نسبت به زیارت آن حضرت	۲۷۳
اعظم مصائب آن حضرت	۲۷۶
نامه نوشتن آن حضرت به اهل بصره	۲۷۸
نامه نوشتن آن حضرت به سوی اشراق کوفه	۲۷۸
طلب یاری کردن آن حضرت از دشمنانش با جهت اتمام حجت	۲۸۰
طلب یاری کردن آن حضرت در وقت محاصره	۲۸۲
تلییات سبعة اجابت از برای استغاثه های آن حضرت	۲۸۴
استغاثه های سبعة به جهت حالت آن حضرت	۲۸۵
استغاثه اول: مقابل شدن دو لشکر به هم	۲۸۵
استغاثه دوم: موقع وقوع جنگ	۲۸۶
استغاثه سوم: در وقت کشته شدن یاران	۲۸۶
استغاثه چهارم: با بدن زخم دار بر روی خاک گرم	۲۸۷
استغاثه پنجم: با بدن زخم دار بر روی خاک گرم	۲۸۷
استغاثه ششم: مهیا شدن دشمن از برای قتلش	۲۸۸
استغاثه هفتم: در حالت شهادت	۲۸۸
استغاثه های سبعة هر فرد در وقت مردن و ...	۲۸۹
زیارت هر یک از اعضای آن حضرت	۲۹۱
باب یازدهم: خصوصیات زوار آن حضرت قبل از شهادت	۲۹۳
زوار آن حضرت بعد از شهادت	۲۹۵

باب دوازدهم: زواری که بعد از دفن به زیارت آمدند.....	۲۹۶
جنايات متوکل عباسی در حق آن حضرت	۲۹۷
اصرار ورزیدن متوکل بر محو قبر آن حضرت	۲۹۹

عنوان هشتم: در خصوصیات آن حضرت نسبت به کلام الله مجید و مقاصد پنجگانه آن

در خصائص آن جناب که متعلق به قرآن مجید است و در آن پنج مقصد است	۳۰۵
مقصد اول: وجودش مانند وجود کلام الله.....	۳۰۵
مقصد دوم: مشارکت آن حضرت با قرآن در جمیع صفات	۳۰۵
قرآن کلام الله صامت و حسین علیه السلام کلام الله ناطق.....	۳۰۷
منازل چهارده گانه قرآن از برای شفاعت و خصومت	۳۰۹
منازل چهارده گانه فضائل حسین علیه السلام	۳۱۰
منازل چهارده گانه مصائب آن حضرت	۳۱۳
مقصد سوم: آیاتی که در مرثیه آن حضرت نازل شد	۳۱۵
خروج آن حضرت از مدینه	۳۱۷
در بیان کمی یارانش	۳۱۸
در مجمل بیان شهادت آن حضرت	۳۱۹
حسین علیه السلام نفس مطمئنه است	۳۱۹
مراد از ظلم، شهادت حسین علیه السلام است	۳۲۰
در بیان انتقام از قاتلان آن حضرت	۳۲۲
مراد به ذبح عظیم حسین علیه السلام است	۳۲۳
مقصد چهارم: در بیان ثبوت خصائص سوره حمد و بسم الله از برای آن حضرت	۳۲۴
مقصد پنجم: در مجامع صفاتی که متعلق است از قرآن به آن حضرت	۳۲۵
مقصد ششم: تمام سوره های قرآن در حق آن حضرت	۳۲۶
از برای حسین علیه السلام معراج مخصوصی است در کربلا	۳۲۹
حروف مقطعه قرآن و بدن قطعه قطعه حسین علیه السلام	۳۳۱

عنوان نهم: در خصوصیات آن حضرت نسبت به بیت الله الحرام و مقاصد چهارگانه آن

در خصائص آن جناب نسبت به بیت الله الحرام و در آن چند مطلب است	۳۳۷
---	-----

- مقصد اول: بیت الله حقیقی قلب آقا حضرت است ۳۳۷
- مقصد دوم: بیت الله حقیقی و تعظیم نمودن بیت الله ظاهری ۳۳۹
- جمع فضائل و کرامات کعبه از برای حضرت حسین (علیه السلام) ۳۴۱
- کعبه، رکنی از ارکان اسلام و حضرت حسین (علیه السلام) رکنی از ارکان ایمان ۳۴۴
- کعبه، مقام ابراهیم و مقام حسین (علیه السلام) کتف پیغمبر (صلی الله علیه و آله) ۳۴۵
- خداوند برای مقام کعبه و حضرت حسین (علیه السلام) کرامات قرار داده است ۳۴۶
- مرغ سفیدی نزد جسد شریف آن حضرت ۳۴۷
- کعبه و حضرت حسین (علیه السلام) مطاف ملائکه اند ۳۴۸
- حسین (علیه السلام) اشرف از کعبه است ۳۵۰
- نماز مسافر در کعبه و کربلا تمام است ۳۵۲
- تمام انبیاء زیارت کرده اند کربلا را ۳۵۳
- نور حضرت حسین (علیه السلام) از کعبه بیش تر است ۳۵۵
- حدیث سبب و به و انار ۳۵۷
- داستان اصحاب فیل در کعبه و یزید در کربلا ۳۵۹
- نظر به کعبه سبب مغفرت و نظر به حضرت حسین (علیه السلام) از اعظم عبادات ۳۶۰
- کعبه و کربلا هر دو تکلم نمودند ۳۶۱
- در اطراف کعبه و کربلا چند مقام معظم محترم است ۳۶۴
- نماز در کعبه و کربلا بهتر از هزار نماز ۳۶۶
- حضرت خلیل در مکه و حسین (علیه السلام) در کربلا مأمور به ترک عیال ۳۶۷
- کعبه و کربلا هرگز بدون طواف نیستند ۳۶۹
- مقصد سوم: میزان ثواب آن حضرت با ثواب حج بیت الله ۳۷۰
- تلبیه گفتن حسین (علیه السلام) مانند تلبیه کلیم الله ۳۷۴
- بیعت گرفتن برای فرعون این امت ۳۷۶
- در خواب هم خوف از برایش حاصل می شد ۳۷۷
- خدایا تویی خدای بی شریک ۳۷۸
- مقصد دوم: در حاجیان مخصوص به آن حضرت را ملائکه و انبیاء و ۳۸۳
- شهدای اصحاب، حاجیان حقیقی ۳۸۳

عنوان دهم: در خصوصیات آن حضرت نسبت به ملائکه

- در خصایص آن جناب که متعلق است به ملائکه و در آن چند مقصد است ۳۸۹
- مقصد اول: در خصوصیات آن حضرت نسبت به ملائکه ۳۸۹
- انصار از ملائکه در چند مورد ۳۹۱
- ملائکه ای که مشغول به خدمتند ۳۹۲
- مقصد دوم: متصف بودن آن حضرت از صفات ملائکه ۳۹۵
- مقصد سوم: عطایای آن حضرت به ملائکه ۳۹۸

عنوان یازدهم: در خصوصیات آن حضرت نسبت به انبیاء عظام

- مقصد اول: در خصوصیات آن حضرت نسبت به انبیاء عظام ۴۰۱
- مقصد دوم: در خصوصیات آن حضرت نسبت به تمام انبیاء ۴۰۲
- مقصد سوم: در خصوصیات آن حضرت نسبت به فضائل انبیاء ۴۰۳
- حسین بن علی علیه السلام را نیکو بشناسید ۴۰۵
- مقایسه گریه آدم علیه السلام با گریه حسین علیه السلام ۴۰۷
- مبتلا شدن آدم علیه السلام به قتل هابیل و حسین علیه السلام به قتل علی اکبر ۴۰۹
- ادریس پیغمبر و حسین علیه السلام ۴۰۹
- باب نوح علیه السلام ۴۱۰
- حضرت ابراهیم و حسین علیه السلام و قبول نکردن اغاثه ملائکه ۴۱۰
- خدا حافظ اینک من هم رفتم ۴۱۲
- یوسف علیه السلام به نزد عزیز مصر و حسین علیه السلام به نزد یزید ۴۱۲
- صالح علیه السلام، صاحب ناقة و حسین علیه السلام صاحب عیال و اطفال و ۴۱۳
- هود و حسین علیه السلام صاحبان توکل خاص ۴۱۴
- باب شعیب علیه السلام ۴۱۴
- ایوب و حسین علیه السلام بندگان خالص الخالص خدا ۴۱۵
- خصوصیات حضرت یحیی با حسین علیه السلام ۴۱۶

۴۱۶	بشارت به ولادت یحیی و حسین علیه السلام از طرف خداوند
۴۱۸	یاد کردن یحیی علیه السلام در وقت نزول و ارنحال
۴۱۸	اعظمیت مصیبت حسین مظلوم از یحیی مظلوم علیه السلام
۴۲۰	موسی علیه السلام کلیم الله بود و حسین علیه السلام نیز کلیم الله
۴۲۲	موسی علیه السلام صاحب عصا و حسین علیه السلام صاحب شمشیر
۴۲۴	اسماعیل علیه السلام ذبیح الله بود و حسین علیه السلام نیز ذبیح الله
۴۲۵	داود علیه السلام نوحه گر بود و حسین علیه السلام نیز نوحه گر
۴۲۶	سلیمان علیه السلام صاحب ملک عظیم بود و حسین علیه السلام نیز صاحب ملک عظیم
۴۲۶	عیسی فرزند مریم و حسین فرزند زهرا علیهما السلام
۴۲۷	مقصد سوم: عطایای انبیاء به سبب حسین علیه السلام

عنوان دوازدهم: در خصوصیات آن حضرت نسبت به افضل انبیاء

۴۳۱	ثبوت فضائل خاتم الانبیاء برای حسین علیه السلام
-----	---

زندگی نامه نویسنده

مرحوم شیخ جعفر شوشتری فرزند مولی حسین شوشتری به سال ۱۲۳۰ هـ ق در شوشتر چشم به جهان گشود. دروس مقدماتی را در زادگاه آموخت سپس به نجف اشرف مهاجرت کرد و نزد علامه شیخ محمد حسن آل یاسین و شیخ اسماعیل کاظمی درس خواند.

در سال ۱۲۴۶ با ظهور وبا به زادگاه خود برگشت و با خوب شدن اوضاع به کربلا رفت و از محضر صاحب اصول و شریف العلماء مازندرانی بهره برد. سپس به نجف نزد شیخ محمد حسن صاحب جواهر الکلام رفت و در سال ۱۲۵۵ هـ ق به شوشتر برگشت تا این که چند سال بعد به نجف برگشت و در محضر درس شیخ انصاری حضور یافت و پس از برگشت به شوشتر رساله خویش به نام منهج الرشاد را چاپ کرد که مورد استفاده مردم بود.

پس از اختلافی که میان شیخ و عموی ناصرالدین شاه حشمت الدوله والی شوشتری پیش آمد، حسینیه ایشان بسته شد و شیخ شوشتری ناچار به سوی نجف مهاجرت نمود و به اقامه نماز جماعت و تدریس و ارشاد مردم پرداخت.

بلون تردید ویژگی های معنوی این کتاب در میان کتاب های دیگر که پیرامون امام حسین علیهما السلام نوشته شده است از برجستگی ویژه ای برخوردار می باشد.

آقا بزرگ طهرانی: این کتاب از جلیل ترین کتاب های است که در واقعه کربلا نوشته شده بلکه هیچ کس مانند این کتاب ننوشته است.

مرحوم علامه شیخ محمد تقی شوشتری صاحب قاموس الرجال: مرحوم آیه الله العظمی حاج شیخ جعفر شوشتری به حق نابغه عصر و زمان خویش بود.

آیت الله سید طیب موسوی: همان طور که مصنف این کتاب در زمان خودش و چند روزگار بود هم چنین تألیفش (خصائص الحسنيه) نیز میان کتب و اسفار ما یگانه در آمد. اسلوبش عجیب، نکاتش غریب، مطالبش شریف، کنایاتش لطیف، ظواهرش عالی، جواهرش غالی، گزارشش دلنواز، نگارشش ممتاز، تکرش صائب، ذکرش جالب، مبانی اش دقیق، معنایش اشیق می باشد.

مرحوم شوشتری نقل کرده است: هنگامی که از تحصیلات نجف اشرف فراغت یافته و به وطن خویش برگشتم با همه وجود دریافتم که باید برای آشنا کردن مردم با معارف اسلام تلاش کنم، پس روزهای جمعه و یا ماه رمضان، تفسیر صافی را به دست می گرفتم و از دور آن مردم را ارشاد می ساختم و در پایان سخنرانی ذکر مصائب حضرت سید الشهداء علیهما السلام انجام

می‌دادم. ناچار بودم از روی کتاب روضه الشهداء ملا حسین کاشفی مرثیه بخوانم. ماه محرم اول همین طور گذشت و توان جدایی از این کتاب را نداشتم تا این که یک سال گذشت و محرم سال بعد نزدیک شد با خود گفتم: تا چه زمان باید کتاب در دست بگیرم و از روی آن حرف بزنم؟ باید فکری بیندیشم و خودم را از این مخمصه نجات دهم.

هر چه فکر کردم راه چاره‌ای ندیدم و از شدت فکر و نگرانی به خواب رفتم. در عالم خواب دیدم که در سرزمین کربلا هستم در زمانی که موکب حسین آن جا توقف کرده است. چشم به خیمه‌ای برافراشته افتاد. متوجه شدم دشمن با صفوف فشرده در مقابل خیمه آن حضرت هستند. جلو رفتم و داخل خیمه شدم، دیدم حضرت در آن جا نشسته است، پس از عرض سلام، امام علی^{علیه السلام} مرا کنار خود نشاند و به حبیب بن مظاهر فرمود: «فلانی میهمان ما می‌باشد از میهمان باید پذیرایی کرد. آب نزد ما پدا نمی‌شود ولی آرد و روغن موجود است با آن‌ها غذایی برای ایشان درست کنید!»

حبیب بن مظاهر از جا برخاست و پس از چند لحظه درون خیمه با طعام برگشت و آن را مقابل من گذاشت. چند لقمه از آن طعام خوردم، سپس از خواب بیدار شدم. متوجه شدم که از برکنار زیارت آن حضرت به نکات و حقایقی در علوم اهل بیت رسیده‌ام که تا به حال دیگر بر فهم آن‌ها بر من سبقت نگرفته است.

تالیفات:

اصول دین یا الحقائق فی اصول الدین.

الخصائص الحسینیة در دو مجلد که متأسفانه مجلد اول مفقود شده است.

فوائد المشاهد، در مواعظ که آن را شاگرد شیخ ملا محمد طالقانی از مواعظه‌های شیخ جمع آوری کرده است.

مبایة الاصول.

مجالس البكاء یا پانزده مجلس.

مجالس المواعظ یا چهارده مجلس.

منهج الرشاد یا مجمع الرسائل، در سال ۱۲۸۸ هـ ق چاپ شد و توسط حضرت آیت الله العظمی بروجردی همراه با حواشی ایشان چاپ گردید.

شیخ شوشتری در سال ۱۳۲۰ هـ ق قبل از ماه رمضان برای زیارت حرم حضرت علی بن موسی الرضا^{علیه السلام} عازم مشهد رضوی شد و در طول راه مورد استقبال علماء و عموم مردم قرار

گرفت. سپس به شهر ری و زیارت حضرت عبدالعظیم رفت و سپس به تهران رفت. حاج ملا علی کنی به دیدن شیخ آمد و از ایشان خواست در مدرسه خان مروی به امامت نماز و موعظه بپردازد. ولی مسئولین حکومتی چون دیدند مدرسه، گنجایش مردم را ندارد از شیخ خواستند در مدرسه سپهسالار منبر برود.

شیخ آقا بزرگ طهرانی صاحب الذریعه گوید: «من ده ساله بودم و خوب به یاد دارم که مرحوم عمویم حاج حبیب الله مرا به همراه خود به مسجد می برد و جمعیت به اندازه ای زیاد بود که مرا در مکان مرتفعی می گذاشت تا در زیر فشار ازدحام جمعیت آسیب نبینم. صحن مدرسه، محوطه مسجد از جمعیت پر می شد و جز حوض مسجد جایی خالی نمی ماند.

آیت الله العظمی حاج سید محمد شیرازی: در سفر مرحوم حاج شیخ جعفر شوشتری (رحمهم الله) به خراسان وقتی ایشان وارد تهران شدند جمعیتی زیاد از حمله سفیر کشور روسیه به ملاقاتش رفتند. مردم از آن مرحوم خواستند آن ها را موعظه و نصیحت کند. ایشان نیز به درخواست مردم، سرش را بلند کرده، فرمود: ای مردم! بدانید و آگاه باشید که خدا در همه جا حاضر است و مطلب دیگری نفرمود ولی این سخن تکان دهنده، اثر خودش را بخشید به طوری که اشک ها جاری گردید. قلب ها در هم تپید و حالت مردم به شکل عجیبی دگرگون شد. جریان گذشت و سفیر روسیه در نامه ای به نیکولا تزار روس نوشت:

«تا زمانی که این قشر روحانیون مذهبی در میان مردم هستند مردم نیز از آن ها پیروی می کنند ما نمی توانیم کاری از پیش ببریم زیرا وقتی یک جمله، چنین انقلاب عجیب روحی به وجود می آورد دیگر دستورات و فتاوی صادره چه خواهد کرد.» (۱)

در کتاب الوقایع و الحوادث ملبوبی آمده است:

آیت الله شیخ عبدالنبی عراقی: در ایاصی که جناب شیخ در مدرسه سپهسالار منبر می رفت طبقات مختلف در مجلس شرکت می نمودند یکی از شاهزادگان قاجار که در زمره علماء محسوب می شد (شاید شیخ رئیس قاجار بود) مجلس درس و بحثی داشت. یک روز در مجلس او، صحبت شیخ به میان آمد و یکی از حاضرین گفت: آقا! خوب است برای تنظیم شعائر اسلامی مانند دیگران در مجلس شرکت نمایید؟

شاهزاده جواب داد: او هم مانند منبری های دیگر است و من پای منبر او نمی روم.

شب هنگام جناب شاهزاده در عالم رؤیا دید قیامت شده و حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله برات بهشت را به شیعیان تقسیم می کنند شاهزاده هم جلو می رود و سلام می کند و می گوید: ای رسول خدا، به من هم برای مرحمت بفرمایید زیرا من هم افتخار خدمتگزاری به دین و روحانیت را دارم.

حضرت رسول صلی الله علیه و آله او را مورد تفقد قرار داد ولی فرمود: برای نجات تو زمانی صادر می شود که جناب شیخ جعفر از تو راضی شود.

شاهزاده از خواب بیدار شد و فهمید که شیخ، مردی ارزنده و دارای قدس و کمال بوده و فاقد سرمایه علمی و پارسائی نیست، پس روز دیگر شاگردانش به مجلس آمدند. هنگام منبر شیخ رسید بر خلاف انتظار شاهزاده از جا برخاست و به شاگردان خود گفت: برخیزید به مجلس شیخ برویم! حاضران با تعجب همراه شاهزاده پیش رفت و با جناب شیخ مصامحه نمود. آن گاه مجلس و پراکنده شدن مردم، شاهزاده پیش رفت و با جناب شیخ مصامحه نمود. آن گاه شاهزاده بیش تر از مقام قدسی و صفات شیخ آگاهی یافت زیرا در موقع معانقه، شیخ سر به گوش شاهزاده گذاشت و گفت: میان رسول خدا درست است، اگر من از تو راضی نباشم برات بهشت به تو داده نخواهد شد.

شیخ جعفر از راه تهران روانه مشهد شد و با احترام کامل در آن جا به وعظ مشغول بود و سپس به تهران برگشت و با وجود اصرار جهت اقامت در تهران، پاسخ منفی داد و عازم نجف اشرف گردید ولی وقتی به کرند کرمانشان رسید، شیخ جعفر بیمار شد و تا چند روز پس از صفر مریضی او ادامه یافت تا این که در ۳۸ صفر سال ۳۰۳ هجری دیله از جهان فرو بست و جنازه اش به نجف اشرف حمل و در مقبره دالان شمال صحن مطهره مدفون گردید.

از شیخ جعفر سه پسر باقی ماند.

۱- آیت الله شیخ محمد علی که پس از رحلت پدر، مرجعیت مردم را در خوزستان عهده دار بود و مرحوم شیخ محمد تقی شوشتری صاحب قاموس الرجال و عالم جلیل القدر شیخ بهاء الدین از نوادگان او می باشند.

۲- عالم زاهد شیخ اسماعیل و دارای تألیفاتی بود که از آن جمله «نصاب شوشتر» می باشد.

۳- شیخ ابراهیم که دو پسر به نام شیخ محمد حسن کیوان و دکتر صدری کیوان از ایشان به جا ماند.

خصائص الحسینیه

در سی بخش شامل سیصد خصیصه که اختصاص به امام حسین علیه السلام داشته است ولی

مستأفانه فقط دوازده بخش آن موجود و هجده بخش پایانی آن مفقود می‌باشد.

این کتاب شش ماه پس از رحلت مؤلف، به اهتمام حاج فضل الله مستوفی نوری از روی نسخه دست نویس سید محمد علی رضوی فاطمی در ۲۸۵ صفحه وزیری به شکل چاپ سنگی در تهران به زیور چاپ آراسته شد تا به امروز که متن عربی و ترجمه فارسی آن بارها و بارها چاپ شده است. عده‌ای مانند شرف الدین شوشتری، محمد باقر فقیه ایمانی، میرزا اسد الله کاشانی (شعری) به شرح این کتاب پرداخته‌اند.

چندین ترجمه نیز انجام شده که بیش تر به همان صورت خطی باقی مانده‌اند. از جمله دمع العین علی خصائص الحسین می‌باشد که توسط علامه سید میرزا حسین شهرستانی در هنگام توقف ایشان از مشهد مقدس به سال ۱۳۰۵ هـ. ق انجام شد. و همان طور که خودش اشاره می‌کند هنگام ترجمه پنجاه ساله بوده است.

مؤسسه فرهنگی و انتشاراتی استوار تصمیم گرفت ترجمه‌ای جدید از این کتاب ارائه دهد ولی پس از مشورت با هیئت ترجمه این مؤسسه از ترجمه آن منصرف و به چاپ ترجمه علامه شهرستانی بسنده شد زیرا تسلط علمی ایشان جای هیچ اعتراض و شبهه‌ای باقی نمی‌گذارد و به همین دلیل پس از تایپ آن با رسم الخط امروزی و انتخاب یک خط مناسب ویراستاری، این کتاب تهیه و با قیمتی مناسب در اختیار شیفتگان حضرت ابا عبدالله الحسین قرار گرفت. ضمن این که در انتخاب منابع از نسخه چاپ شده توسط دارالکتاب و نیز متن چاپ شده عربی توسط انتشارات بیروت که به توسط الاعتصام آقای سید جعفر باقر الحسینی تحقیق شده و CD مکتب اهل بیت کتابخانه مرحوم آیت الله العظمی گلپایگانی نهایت استفاده شده است.

زندگی نامه مترجم

علامه بزرگوار آیت الله سید محمد حسین شهرستانی مرعشی که با ۳۱ راسطه به امام سجاد علیه السلام می‌رسد دنیای بیست و دوم ایشان میر قوام الدین معروف به میر بزرگ (م ۷۸۱ هـ) در آمل مدفون و مرقد مطهرش زیارتگاه مشتاقان مکتب اهل بیت می‌باشد و در عهد صفویه گنبد و بارگاه باشکوهی بر فراز قبر ساخته شد.

شهرستان نام شهری در حومه اصفهان است که قبلاً «جی» نامیده می‌شد.

مترجم بزرگوار در روز پانزدهم شوال ۱۲۵۵ هـ در کرمانشان دیده به جهان گشود. پدرش مرحوم سید محمد علی صاحب تألیفات ارزنده فقهی بود. جد بزرگوارش سید محمد حسین نیز کتاب‌هایی در فقه و حدیث از خود به یادگار گذاشته بود. و مادر مترجم فاطمه دختر آقا

احمد کرمانشاهی صاحب هرآة الاحوال بود.

او در چنین خاندانی علمی رشد و نمو یافت و به حفظ قرآن و فراگرفتن علوم مقدماتی پرداخت و در سیزده سالگی به کربلا مشرف شد و علوم اسلامی را ادامه داد تا به درجه اجتهاد رسید و از محضر شیخ انصاری، فاضل اردکانی بیشترین بهره را برد. و در بیست و هفت سالگی موفق به دریافت اجازه اجتهاد شد.

در سال ۱۳۰۵ به زیارت علی بن موسی الرضا علیه السلام آمد و در برگشت در مدرسه مردی به امامت نماز و در مدرسه صدر به تدریس پرداخت. سپس به کربلا برگشت و پس از ۶۰ سال زندگی با برکت در روز پنجشنبه سوم شوال ۱۳۱۵ هـ دیده از جهان فرو بست و در رواق مطهر در ایوان متصل به قبور شهدا مدفون گردید. و پس از ایشان مرجعیت تقلید به پسرش حاج میرزا علی رسید که میرزا علی نیز دارای آثار ارزشمند فراوان در تفسیر و ادبیات عرب و حساب می باشد.

مرحوم شهرستانی در طول عمر بابرکت خویش لحظه ای مطالعه، تحقیق و تألیف راحت نشست و بیش از یکصد کتاب ارزشمند از ایشان باقی ماند که از جمله عبارتند از:

در علوم امروزی: آیات بینات دو، ردّ بر رساله پنجمیه، تقویم الکواکب، الحساب، شرح الحدید در مبانی علم شیمی جدید، صفت جرنقیل، صفت متحرک دائم الحریکه، اللباب فی الاسطرلاب، لب اللباب فشرده خلاصة الحساب شیخ بهایی، مختصر فارسی هیئت خواجه نصیر طوسی، مطالع البروج، الموائد پیرامون سیارک در علم الحديث الارشاد، درایة الحديث، در فقه: الاستصحاب، تحقیق الادله، الحیوه، حجة المظنه، الجواهر، الدر المفیض، الدر النضید، العناصر شرح قوانین، هدایت المسترشد.

در علوم غریبه: اصطلاحات الجفر، رساله فی الرمل، رساله فی علم الکف، رساله فی علم الکف، الطريق پیرامون رمل.

در تفسیر قرآن: البرزخیه در تفسیر آیات مربوط به برزخ.

در علم اخلاق: تذکرة النفس، کرامات.

در علم کلام: تریاق فاروق رد بر شیخیه، تنبیه الانام در رد ارشاد العوام کرمانی رئیس شیخیه، جنة النعیم در امامت، درر الفوائد، سبیل النجات در رد فصارئ، المراصد در رد فوائد شیخ احمد احسائی.

در ادبیات عرب: تسهیل المشاكل در نحو، دیوان شهرستانی شامل اشعار عربی و فارسی، منظومة غدیریة، الفوائد در نحو.

پیشگفتار مترجم

حمد و ثنا مخصوص خداوندی است - جَلَّتْ عَظَمَتُهُ - که دنیا را دارِ بلا و محلّ ابتلا قرار داد؛ و شکر بی منتها شایسته پروردگاری است - عَظَمَتْ نِعْمَتُهُ - که خوانِ بلا را مخصوص اولیاء نمود.

و درود بی حصر و عدد بر نبی امجد و رُسل مسدّد، خاتم انبیاء محمد ﷺ و عترت اطهارش باد. خصوصاً آنکه تازِ میدان جانبازی و شهنشاهِ عرصهٔ یگانه تازی، شهیدِ راه خدا و فانی در طریقِ رضا، تشنه لبِ کربلا، کشته گریه و زاری و شفیعِ روز سوگواری؛ آن که اجرای کاینات در مصیبتش متغیر و تمام ماسوا در عزایش متأسّف و متحسّر، در هر چیزی از ابتلائش آیتی و از صدماتش علامتی! آسمان چون پشت مبارکش از مرگ برادر خمیده و زمین از سنگینی کوه مصیبتش به گاوِ ماهی^(۱) رسیده، آتشِ حاکی از حرارتِ جگرش و آب، نشانهٔ چشمِ ترش. ستارگان در شمارهٔ زخماتش و آفتاب، اشاره به بدنِ عریانش. ماه، آیتی از قمر بنی هاشم و سَروِ ایماء به قامتِ موزونِ قاسم. صُنوبر، اشاره به علی اکبر و سوسن، مذکر لبانِ علی اصغر گل، حاکی از چاکی بدنش و خار، شاکی از نیزهٔ دشمنش. خاکِ گرم به یاد آورد از منجرش و نیزه خبر دهد از سرش و خنجر از خنجرش و شمشیر از زخم‌های پیکرش و زنجیر از بیمارش و ریسمان از اطفالِ زارش، اسب از ذوالجناحش و ناقه از اسیرانِ بی جناحش.

۱- اشاره حدیثی که آمده است خداوند، آب را بر ماهی و ماهی را بر گاو و گاو را بر سنگی که جز خدا نمی‌داند آن سنگ در کجاست؟

مرغان، قاصدان خبر شهادتش، و وحشیان، نوحه گر به حالتش - باران، نشان تیرهای عدوان و رعد، صدای سینه زدن زنان. برق اشاره به آتش زدن، خیام و هاله، حکایت غبار نشسته بر آن ماه تمام. قوس قزح کمانهای قوم لثام و تگنرگ، عبارت از سنگها و شفق، حکایت رنگها، کوهها نشانه حمی گاه و گلزار، اشاره به قتلگاه. جنگلها چون نيزه های دشمنان و درياها، حکایت آن بیابان. کشتی ها ۶ اشاره به آن کشتی نجات که از توفان حوادث شکسته؛ و دجله ها دلسوخته آن لبان که از شدت تشنگی خسته.

انگشت اشاره به «جَدِّدُ بْنُ سَلِيمٍ» و دست ایماء به «جَمَالُ لَئِيمٍ». سر، شاکی از شمر می شوم و قلب حاکی از تر مسموم سینه سوخته آن سینه پامال ۶ سبان و دندان کوبان آن دندان منکوب به خنجران و تمام بدن، مِرآتِ آن بدن عریات.

آه چه گویم؟ ای دریغ از پیکر عریان او پیکر در خاک و خون غلستان او سر به روی نيزه همچون آفتاب آفتاب از روی او شد در حجاب آفتابی کرد او تیر و سنان چون شمع آفتاب آسمان محشری آمد ز قتلش جلوه گر آفتابش نيزه بالای سر گر بگویم آفتاب است آن جناب کی بود صد پاره جسم آفتاب یا بگویم ماه تابان، کی قمر زخم ها دارد ز انجم بیش تر نیست مهر و مه، ولی از یک نگاه نور بخشد مهر زمان بر مهر و ماه نور عینین و ضیاء نیرین شهید مظلوم، ابی عبدالله الحسین سلام الله علیه وَ عَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ وَ أَبْنَائِهِ الْمُتَتَجِبِينَ، و لست بی حساب بر دشمنان خاندان نبوت و کشندگان اهل بیت عصمت و طهارت، ابد الابدین و دهر الداهرین.

اما بعد، چنین گوید بنده جانی و غریق بحر آمال و امانی: محمد حسین بن محمد علی، حسینی مرعشی شهرستانی که حقیر سراپا تقصیر از ابتدای عمر، که به هفت سالگی رسیدم، تا کنون که سنین آن به پنجاه رسیده، همواره مشغول

تحصیل علوم بودم و هیچ وقت از این مرحله نیاסوده، از هر سفره‌ای توشه‌ای گزیده و از هر خرمنی خوشه‌ای چیده و در هر فنی از فنون تصنیفی و تالیفی نموده‌ام، از صرف و نحو و منطق و بیان و کلام و حکمت الهی و ریاضی و اصول و فقه و رجال و حدیث و تفسیر و دعوات و غیر آن.

و چون تأملی نمودم دیدم که اصل مطلب از من فوت شده، چیزی در مراثی امام شهید به قالب تالیف نریخته‌ام. و این خیال در اثنای سفر زیارت حضرت امام ثامن علیه السلام عارض گردید، به هنگام مراجعت از آن ارض اقدس به تهران و توقف در ایام زمستان و اسباب و کتبی که موجب تیسر تالیف تازه باشد میسر نبود لهذا به خاطر قاصر رسید که کتاب: «خصائص الحسین» را که در این باب اجل و انفع کتب مراثی است، ترجمه فارسی نمایم تا موجب عموم انتفاع خلق، از عوام و خواص گردد. و شاید در اثنای ترجمه ترحمی و نکته‌ای مزید بر آن گردد، که سبب تکمیل فائده آن باشد و به این وسیله اسم خود را در دفتر ذاکران آن سرور داخل کرده باشم و به وسائل شریفه آن جناب فارز گردم. **وَاللَّهُ وَلِيِّي وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ** و نامیدم آن را: «**دَفْعُ الْعَيْنِ، عَلَى خَصَائِصِ الْحُسَيْنِ**» **وَاللَّهُ اسْتَعِينُ، فَإِنَّهُ خَيْرُ مُعِينٍ**.